

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
DAVLAT SOLIQ QO‘MITASI HUZURIDAGI FISKAL INSTITUT

SOLIQQA TORTISH ASOSLARI

FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUS – SIRTQI)

Bilim sohasi:	400 000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta‘lim sohasi:	410 000	– Biznes va boshqaruv
Ta‘lim yo‘nalishi:	60410100	– Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo‘yicha)
	60410200	– Soliqlar va soliqqa tortish (faoliyat turlari bo‘yicha)

Toshkent 2021

FANNING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUS)

Akademik daraja	Bakalavr	Ta’lim yo‘nalishi	Iqtisodiyot
Fan kodi	BASTAX6	Modul	Majburiy
Fan nomi	Soliqqa tortish asoslari	Modulning davomiyligi	3 hafta
Kredit hajmi (1 kredit = 30 soat)	ECTS: 6	Tayyorladi	Islambek Niyazmetov, i.f.d. i.niyaz.m@gmail.com Sarvar Giyasov, i.f.f.d. sarvar.giyasov@bk.ru
Ajratilgan soat hajmi	180		Sana
	30 (aud)	150 (must)	

Fan bo‘yicha talabanning bilimi, ko‘nikmasi va malakasiga qo‘yilgan talablar

Mazkur fanni o‘rganish davomida talaba:

– talabalarni soliqqa tortish asoslari, soliq tizimining umumiy tavsifi, soliq munosabatlarini tartibga solishning umumiy qoidalari va huquqiy asoslari, soliqlar va yig‘imlar tizimi va soliqqa tortishning asosiy elementlari haqida **tasavvurga ega bo‘lishi; (bilim)**

– soliq tizimiga qo‘yiladigan fundamental talablar, soliqqa tortish mexanizmlari, soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlik choralarini **bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko‘nikma)**

– talaba soliq majburiyatini bajarishning umumiy qoidalari, soliq elementlari ahamiyati, soliqqa tortishning ob‘ektiv zarurligi va bu yo‘nalishdagi muammolar bo‘yicha yechimlar qabul qilish **ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak. (malaka)**

Fanga ajratilgan soatlar. Fanga ajratilgan umumiy soatlar hajmi 180 soat bo‘lib, auditoriya soati uchun 90 soat, mustaqil ta’lim uchun 90 soatni tashkil etadi. Auditoriyada jami 30 soat ma’ruza va 60 soat seminar mashg‘ulotlari o‘tiladi, bundan tashqari oraliq va yakuniy nazoratlar uchun 2 soatdan vaqt ajratiladi.

Fanni o‘zlashtirish va mustaqil o‘qib-o‘rganish uchun asosiy adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Soliq kodeksi. www.lex.uz.
2. “Davlat soliq xizmati” to‘g‘risidagi O‘zbekiston Respublikasining Qonuni. www.lex.uz.
3. Niyazmetov I.M. O‘zbekiston soliq tizimi: muammolar va takomillashtirish yo‘llari. Monografiya. – T.: Moliya, 2017. – 195 b.

4. Yahyoev Q. Soliqqa tortish nazariyasi va amaliyoti. Darslik. (Qayta ishlangan). Toshkent moliya instituti. 2003. 248 b.

5. Jo'raev A., Toshmatov Sh., Abdurahmanov O. Soliqlar va soliqqa tortish. Toshkent. "Norma" nashriyoti. 2009. 184 b.

6. Пансков В.Г. Налоги и налогообложение: теория и практика. В 2 т. Т. 1: учебник и практикум для академического бакалавриата / - 5-е изд., перераб. и доп. –М.: Издательство Юрайт. 2016. – 336 с.

7. Майбуров И.А. Налоги и налогообложение. - 6-е изд., перераб. и доп. –М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2015. – 487 с.

Qo'shimcha adabiyotlar:

8. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. www.lex.uz.

9. O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi Qonuni. www.lex.uz.

10. Isroilov B. Soliq tizimi asoslari. Darslik. Fan va ta'lim. Toshkent. 2016. 588 b.

11. To'lakov U., Maxmudov O. Soliqqa tortish asoslari. O'quv qo'llanma. Termiz davlat universiteti. 2013. 230 b.

12. Toshmatov Sh., G'iyosov A., Giyasov S. Soliq nazariyasi va tarixi. O'quv qo'llanma. – T.: Iqtisod-moliya, 2021. – 267 b.

13. Giyasov S. Innovatsion-investitsion faoliyatni rag'batlantirishda soliq imtiyozlaridan samarali foydalanish. Monografiya. Toshkent. Moliya. 2020. 194 b.

14. Налоги и налогообложение: Учебное пособие / Под общей редакцией к.э.н., доцента Лазуриной О. М. – Ярославль: МФЮА, 2014. – 220 с.

Ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va ularning tarkibi

№	Mavzular	ma'ruza	seminar
1.	Soliqqa tortishning asosiy tushunchalari 1. Soliqqa oid asosiy tushunchalar va kategoriyalar. 2. Soliq tizimi, soliqlar tizimi, soliqqa tortish tizimi tushunchalarining mohiyati.	2	2
2.	Soliq tizimi va unga qo'yiladigan fundamental talablar 1. Soliq tizimining tarkibiy elementlari. 2. Soliq tizimiga qo'yiladigan fundamental talablar.		2
3.	O'zbekiston Respublikasi soliq tizimining umumiy tavsifi 1. O'zbekiston Respublikasi soliq tizimining shakllanishi va rivojlanish bosqichlari.	2	2

	<p>2. O‘zbekiston Respublikasi soliq tizimining huquqiy asoslari.</p> <p>3. O‘zbekistonda amal qiladigan soliqlar va boshqa majburiy to‘lovlar (yig‘imlar).</p>		
4.	<p>Soliqlar va boshqa majburiy to‘lovlar tizimi</p> <p>1. Soliqlar va boshqa majburiy to‘lovlarning tasniflanishi.</p> <p>2. Maxsus soliq rejimlari va ayrim toifa soliq to‘lovchilarni soliqqa tortishning o‘ziga xos xususiyatlari.</p>		2
5.	<p>Soliqqa tortishning asosiy elementlari</p> <p>1. Soliqqa tortish mexanizmi va uning elementlari.</p> <p>2. Soliqlarni to‘lash muddatlari va tartiblari.</p> <p>3. Soliqqa tortish usullari.</p>		2
6.	<p>Proporsional va progressiv soliqqa tortish mexanizmi</p> <p>1. Proporsional va progressiv soliqqa tortish mexanizmining mohiyati.</p> <p>2. Proporsional va progressiv soliqqa tortish mexanizmining afzalliklari va kamchiliklari.</p> <p>3. Proporsional va progressiv soliq stavkalari qo‘llandigan soliq turlari: milliy va xalqaro aspekt.</p>	2	2
7.	<p>Soliq to‘lovchilar, soliq agentlari va soliq undirishga vakolatli davlat organlari</p> <p>1. Soliq to‘lovchilar, ularning huquqlari va majburiyatlari.</p> <p>2. Soliq agentlari va soliq to‘lovchilarning vakillari.</p> <p>3. Soliq undirishga vakolatli davlat organlari.</p> <p>4. Soliq organlarining huquqlari va majburiyatlari.</p>		2
8.	<p>Soliq munosabatlarini tartibga solish va soliq majburiyatini bajarish</p> <p>1. Soliqqa oid qonun hujjatlari qo‘llanilishining ayrim jihatlari.</p> <p>2. Soliq munosabatlarida bitimlarning iqtisodiy mazmuni va lozim darajada ehtiyotkorlik.</p> <p>3. Soliq majburiyatini bajarish tartibi, majburiyatning tugatilishi va da’vo qilish muddatlari.</p> <p>4. Soliq majburiyatining bajarilishini ta’minlash usullari.</p>	2	2
9.	<p>Soliqdan imtiyoz va yengillik berish mexanizmlari</p> <p>1. Soliqdan imtiyoz, preferensiya va yengillik tushunchalari.</p>	2	2

	<p>2. Soliq imtiyozining zarurligini asoslash mezonlari va joriy etish tamoyillari.</p> <p>3. Soliq imtiyozi va yengilliklarini belgilash hamda taqdim etishning huquqiy asoslari.</p> <p>4. Soliq imtiyozlari va yengilliklarini ijobiy hamda salbiy jihatlari.</p>		
10.	<p>Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlik choralari tizimi</p> <p>1. Soliqqa oid huquqbuzarlik tushunchasi va turlari.</p> <p>2. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlikka tortishning umumiy shartlari.</p> <p>3. Javobgarlikni yengillashtiruvchi va og‘irlashtiruvchi holatlar.</p> <p>4. Soliqqa oid huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlik choralari.</p>		2
Jami		10	20

Fan bo‘yicha talabalar bilimni baholash mezonlari

Baho va ball chegaralari	Baholash mezonlari
“a‘lo” 90-100 ball	Fanga oid nazariy bilimlarni to‘liq o‘zlashtirish. Xulosa chiqara olish yoki qaror qabul qila olish. Ijodiy fikrlay olish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo‘llay bilish. Mohiyatini tushuntirish. Tasavvurga ega bo‘lish.
“yaxshi” 70-89,9 ball	Fanga oid nazariy bilimlarni yaxshi o‘zlashtirish. Mustaqil mushohada yurita olish. Olgan bilimlarini amalda qo‘llay bilish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Tasavvurga ega bo‘lish.
“qoniqarli” 60-69,9 ball	Fanga oid nazariy bilimlarni o‘rtacha o‘zlashtirish. Mohiyatini tushuntirish. Bilish, aytib berish. Ma‘lum bir tasavvurga ega bo‘lish.
“qoniqarsiz” 0-59,9 ball	Fan bo‘yicha nazariy bilimlarni o‘zlashtira olmaslik. Mohiyatini tushuntira olmaslik. Tasavvurga ega bo‘lmaslik.

Reyting baholash turlari va ballar taqsimoti

№	Reyting nazorati turlari va o'tkazish shakllari	Maksimal ball	O'tkazilish vaqti
I	Yakuniy nazorat:	100,0	Yakuniy nazorat haftasida
	Yakuniy nazorat ma'ruza va seminar darslarida, shuningdek, mustaqil ta'lim orqali olingan bilimlar asosida test sinovidan o'tish.	100,0	
	Umumiy ball	100	

